

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
“18” червня 2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИЗМУ**

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність 242 «Туризм»

Освітня програма «Туризм»

Економічний факультет

Розробники: Оксана МОРГУЛЕЦЬ, професор кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, д.е.н., професор

Опис навчальної дисципліни

Аналіз діяльності підприємств туризму є навчальною професійно орієнтованою дисципліною, що спрямована на дослідження економічних процесів у діяльності туристичного підприємства. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти розвивають економічне мислення та вміння аналізувати інформацію, перетворювати її на аналітичні дані, використовуючи спеціальні методи та організуючи аналіз показників.

Завдання вивчення дисципліни полягають у теоретичній та практичній підготовці здобувачів з основ теорії, принципів і видів економічного аналізу, методики використання інструментарію фінансово-економічного аналізу, визначенні факторів, що впливають на обсяги виробництва і реалізації туристичних послуг, комплексної оцінки фінансового стану і результатів діяльності туристичного підприємства.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>«242 Туризм»</i>	
Освітня програма	<i>Туризм</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	26 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	68 год.	100 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні теоретичних знань з аналізу та оцінки діяльності туристичного підприємства та практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню: статистика туризму; облік і контроль туристичної діяльності; економіка туризму; маркетинг у туризмі; менеджмент туризму.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи екологічних та туризмознавчих наук, з урахуванням принципів збалансованого природокористування, в тому числі на природоохоронних територіях та у сільській місцевості.

загальні компетентності:

ЗК04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК09. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

ЗК18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

ЗК22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем

ЗК24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

ЗК30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.

ПРН17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. Теоретичні основи аналізу та оцінка ринкових позицій туристичного бізнесу														
Тема 1. Сутність підприємств туризму	1	10	2	2			6	12	1	1				10
Тема 2. Система показників господарської діяльності підприємств туризму	2	10	2	2			6	12	1	1				10
Тема 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення у туризмі	3	10	2	2			6	12	1	1				10
Тема 4. Аналіз факторів економічного оточення туристичного бізнесу	4,5	14	4	4			6	12	1	1				10
Тема 5. Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства	6	10	2	2			6	12	1	1				10
Разом за модулем 1		54	12	12			30	60	5	5				50
Модуль 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності в туристичному бізнесі														
Тема 6. Аналіз основ капіталу туристичного підприємства	7	9	2	2			5	8	0,5	0,5				7
Тема 7. Аналіз оборотного капіталу туристичного підприємства	8	9	2	2			5	8	0,5	0,5				7
Тема 8. Аналіз трудових ресурсів туристичного підприємства	9	9	2	2			5	8	0,5	0,5				7
Тема 9. Аналіз витрат в туристичному бізнесі	10	9	2	2			5	8	0,5	0,5				7

Тема 10. Аналіз рентабельності і фінансового стану туристичного підприємства	11	10	2	2		6	9	1	1			7
Тема 11. Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	12	10	2	2		6	9	1	1			7
Тема 12. Аналіз фінансових результатів	13	10	2	2		6	9	1	1			8
Разом за модулем		66	14	14		38	60	5	5			50
Усього годин		120	26	26		68	120	10	10			100

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність та особливості функціонування підприємств туризму	2
2.	Система показників господарської діяльності підприємств туризму	2
3.	Види аналізу та його інформаційне забезпечення у туризмі	2
4.	Аналіз факторів економічного оточення туристичного бізнесу	4
5.	Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства	2
6.	Аналіз основного капіталу туристичного підприємства	2
7.	Аналіз оборотного капіталу туристичного підприємства	2
8.	Аналіз трудових ресурсів туристичного підприємства	2
9.	Аналіз цін і витрат в туристичному бізнесі	2
10	Аналіз рентабельності і фінансового стану туристичного підприємства	2
11	Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	2
12	Аналіз фінансових результатів	2
Разом		26

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність та особливості функціонування підприємств туризму	2
2	Система показників господарської діяльності підприємств туризму	2
3	Види аналізу та його інформаційне забезпечення у туризмі	2
4	Аналіз факторів економічного оточення туристичного бізнесу	4
5	Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства	2
6	Аналіз основного капіталу туристичного підприємства	2
7	Аналіз оборотного капіталу туристичного підприємства	2

8	Аналіз трудових ресурсів туристичного підприємства	2
9	Аналіз цін і витрат в туристичному бізнесі	2
10	Аналіз рентабельності і фінансового стану туристичного підприємства	2
11	Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	2
12	Аналіз фінансових результатів туристичного підприємства	2
Разом		26

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність та особливості функціонування підприємств туризму	6
2.	Система показників господарської діяльності підприємств туризму	6
3.	Види аналізу та його інформаційне забезпечення у туризмі	6
4.	Аналіз факторів економічного оточення туристичного бізнесу	6
5.	Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства	6
6.	Аналіз основного капіталу туристичного підприємства	5
7.	Аналіз оборотного капіталу туристичного підприємства	5
8.	Аналіз трудових ресурсів туристичного підприємства	5
9.	Аналіз цін і витрат в туристичному бізнесі	5
10.	Аналіз рентабельності і фінансового стану туристичного підприємства	6
11.	Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	6
12.	Аналіз фінансових результатів туристичного підприємства	6
Разом		68

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- захист розрахункових робіт;
- пірінгове оцінювання;
- самооцінювання.

7. Методи навчання метод проблемного навчання;

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи аналізу та оцінка ринкових позицій туристичного бізнесу		
Практична робота 1. Сутність	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: сутність, класифікацію та основні види підприємств туризму, їхню роль у туристичній індустрії; Вміти: Аналізувати організаційно-правову Форму туристичного підприємства та визначати специфіку його діяльності.	10
Практична робота 2. Система показників господарської діяльності підприємств туризму	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: основні показники, що характеризують господарську діяльність туристичних підприємств (дохід, прибуток, рентабельність, завантаженість, середній чек тощо). Вміти: аналізувати та інтерпретувати ключові показники ефективності діяльності туристичного підприємства на основі статистичних або фінансових даних.	10
Практична робота 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення у туризмі	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: основні види аналізу, що застосовуються в туристичній галузі (фінансовий, економічний, маркетинговий, стратегічний) та джерела інформаційного забезпечення для їх проведення. Вміти: обирати відповідний вид аналізу для оцінки діяльності туристичного підприємства та використовувати необхідну інформацію з офіційних і внутрішніх джерел.	10
Практична робота 4. Аналіз факторів економічного оточення туристичного бізнесу	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: основні фактори економічного оточення (інфляція, валютний курс, рівень доходів населення, податкова політика тощо) та їх вплив на розвиток туристичного бізнесу. Вміти: здійснювати аналіз впливу економічних факторів на діяльність туристичного підприємства та робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.	10

Практична робота 5. Аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: складові внутрішнього середовища туристичного підприємства (організаційна структура, персонал, фінансові ресурси, маркетинг, технології, корпоративна культура) та їх вплив на ефективність діяльності. Вміти: проводити оцінку сильних і слабких сторін внутрішнього середовища туристичного підприємства з використанням відповідних методів (наприклад, SWOT-аналізу).	10
Самостійна робота по модулю 1.		20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності в туристичному бізнесі		
Практична робота 6. Аналіз основного капіталу туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: принципи організації і структуру основного капіталу туристичного підприємства, його роль у забезпеченні ефективної діяльності суб'єкта туристичного бізнесу Вміти: проводити аналіз стану і використання основного капіталу туристичного підприємства, оцінювати ефективність його використання для прийняття управлінських рішень.	9
Практична робота 7. Аналіз оборотного капіталу туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: структуру і склад оборотного капіталу туристичного підприємства, його значення для забезпечення безперервності господарської діяльності. Вміти: здійснювати аналіз ефективності використання оборотного капіталу, визначати резерви його оптимізації для покращення фінансового стану підприємства.	9
Практична робота 8. Аналіз трудових ресурсів туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: склад, структуру та характеристики трудових ресурсів туристичного підприємства, їх роль у забезпеченні ефективної діяльності суб'єкта туристичного бізнесу. Вміти: проводити аналіз кадрового потенціалу підприємства, оцінювати ефективність використання трудових ресурсів і виявляти шляхи покращення управління персоналом.	9

Практична робота 9. Аналіз цін і витрат в туристичному бізнесі	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: основи формування цін і структуру витрат у туристичному бізнесі, їх вплив на економічну ефективність підприємства. Вміти: здійснювати аналіз цінової політики та структури витрат туристичного підприємства для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.	9
Практична робота 10. Аналіз рентабельності і фінансового стану туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: показники рентабельності та основні аспекти оцінки фінансового стану туристичного підприємства. Вміти: проводити аналіз рентабельності та фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.	9
Практична робота 11. Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: основні джерела фінансування туристичного підприємства, їхні особливості та вплив на фінансову стійкість бізнесу. Вміти: аналізувати структуру джерел фінансування підприємства та оцінювати їхню ефективність для забезпечення сталого розвитку туристичного бізнесу.	9
Практична робота 12. Аналіз джерел фінансування туристичного підприємства	ПРН 9, 17, 18, 20, 21 Знати: різновиди джерел фінансування туристичного підприємства, їхні характеристики та вплив на фінансову стабільність. Вміти: проводити аналіз структури джерел фінансування та оцінювати їх ефективність для підтримки розвитку туристичного підприємства.	9
Самостійна робота по модулю 2.		7
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 1		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq$	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Семестрові роботи, есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=724>).
2. Конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=724>).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Світлична В.Ю. Економіка туризму : підручник / В. Ю. Світлична, С. А. Александрова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 167с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/61821/1/%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0,%2011%D0%9F,%202021,%20pdf.pdf>
2. Сущенко О.А. Економіка рекреації та туризму: навч. посібник / О.А. Сущенко, О.О. Стрижак, Н.А. Дехтяр, М.В. Алдошина, К.В. Тимошенко; Харків: Вид. ХНЕУ, 2021. 358 с. URL:
3. Якименко-Терещенко Н.В., Економіка туризму: навч. посібн. / Н.В. Якименко-Терещенко, Т.Ю. Чайка, В.В. Мартинова; Харків: Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». 2024. 185 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/entities/publication/d1ba88db-18bd-4082-b953-01d31cdc823d>
4. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В.

Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. Київ : НУБіП України, Том 1, 2025. 545 с.

Допоміжні:

1. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навч. посібник / Г.І. Грицаєнко, М.І. Грицаєнко М.; Мелітополь: Люкс, 2021. 260с.
2. Лисак О.І. Економіка підприємства: навч. посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с. URL: <http://dspace.htek.org.ua/items/0bde92d5-3bae-4a43-9f3d-444142d9807f>
3. Панасюк О. В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / О. В. Панасюк, А. М. Савченко ; Державний податковий університет. Ірпінь : ДПУ, 2023. 142 с.
4. Пушкар І.В., Проскуріна Н.М. Аналіз господарської діяльності підприємств : навч. посіб. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 115 с.
5. Приймак С.В. Аналіз господарської діяльності. Практикум : [навчальний посібник]. Львів, 2022. 277 с.
6. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова. Київ : НУБіП України, 2026. 411 с.
7. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина II / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова. Київ : НУБіП України, 2026. 448 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/>
2. Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ). URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
3. Європейського банку реконструкції та розвитку. URL: www.ebrd.com
4. Міжнародного центру перспективних досліджень. URL: www.icps.kiev.ua
5. Українського товариства фінансових аналітиків. URL: <http://usfa-ua.org>
6. Фінансовий аналітик-сервіс. URL: https://cfo.ua/pro_kompaniyu#rec153032204
7. Статистика діяльності підприємств HoReCa. URL: <https://ocinka.in.ua/statistics/>